

De Saamwerker

Orgaan van de bond
van Christelijke
Gereformeerde
Mannenverenigingen
in Nederland

73ste jaargang
december 2016

4

PAGINA	IN DIT NUMMER:
2	Van de voorzitter
3	Meditatie 1 Thessalonicensen 5:8
5	Foto's Bondsdag
6	Bijbelstudie over Jozua 10
8	Bijbelstudie over Johannes 4:16-26
11	Nieuws vanuit Veenendaal
12	De kerk
14	Boekbespreking
15	Vragen staat vrij
16	Jubilea
17	Brieven
20	De satan "ontmaskerd"

Colofon

**Uitgave van de Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland**

Internet: www.mannenbond-cgk.nl

Verschijnt 4x per jaar

Volgende uitgave D.V. medio februari

Commissie van redactie

A. Kok, Veenendaal
ds. C.J. Droger, Vlaardingen

Redactieadres

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon: 0318-529646
akok@kliksafe.nl

Secretariaat

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon 0318-529646
e-mail: administratie@mannenbond-cgk.nl
(voor boekrecensies, ledenadministratie e.d.)

Abonnement

Leden € 12,50 per jaar
Niet-leden € 17,50 per jaar
Losse nummers € 2,50 per exemplaar
Postgiro NL23INGB0000992401 t.n.v.
Bond van Chr. Geref. M.V. te Zeist

© Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt of vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of uitgezonden, hetzij elektronisch, mechanisch door middel van fotokopie, microfilm, opname of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende op het auteursrecht.

Van de voorzitter

Wie geen vreemdeling in kerkelijk Nederland is, weet dat er momenteel best veel zorgen zijn. Het kan je soms somber stemmen en je doen afvragen: hoe lang zal er nog kerkelijk leven in Nederland zijn? En dan opeens gebeurt er iets moois. We mogen het als mannenbond meemaken. Tijdens een van onze bestuursvergaderingen werd de gedachte geboren om in 2017 met vier mannenbonden een gezamenlijke bondsdag te houden en samen de Reformatie te herdenken. We stuurden brieven naar de mannenbonden met wie we hartelijke meelevens en tot onze grote blijdschap kregen we van alle drie een positieve reactie. Intussen heeft de vergadering van de voorbereidingscommissie plaatsgevonden en in grote eensgezindheid en in broederlijke verbondenheid konden we een gezamenlijke bondsdag voorbereiden. Die zal gehouden worden op D.V. 28 oktober 2017 in de Oude Kerk van Putten. Over de invulling van de dag wordt u uiteraard nader geïnformeerd als we meer weten. Maar nu al mogen we heel dankbaar zijn dat we hier naar mogen uitzien.

Voordat het zover is, gaan we door met ons verenigingsleven. Een aantal maanden zijn we alweer bezig als mannenverenigingen en ik hoop dat u al goede avonden hebt gehad. Ik hoop ook dat u genoten hebt van de bondsdag. We mogen terugzien op een mooie dag met een leerzaam onderwerp. En zo is de HEERE weer goed voor ons geweest. Hij schenke ons ook verder Zijn zegen!

Een liefdevolle groet, broeders!

Ds. C.J. Droger

1 Thessalonicensen 5:8

De christen bewapend

Het is meer dan een open deur intrappen als ik opmerk dat we in een onrustige en gespannen tijd leven. Op allerlei manieren hebben we met vijandelijke machten in de wereld te maken (IS en Al Qaida bijv.). Bovendien is er veel aan het schuiven en aan het veranderen om ons heen (denk aan de uitslag van de presidentsverkiezing in Amerika en een de ophanden zijde Brexit). In ons eigen land wordt wat er nog aan christelijks over is in onze wetgeving in een rap tempo afgebroken. En de voorstellen die de regering soms doet, doen je huiveren (denk bijv. aan de verruiming van de euthanasiewetgeving). Daarnaast en daarachter zijn ook allerlei geestelijke vijandige machten te ontwaren. Gods kinderen ervaren die ook aan den lijve. Volgens antwoord 127 van de Catechismus hebben zij dagelijks te strijden met een driekoppige doodsvijand (de duivel, de wereld en hun eigen vlees) die hen voortdurend aanvalt en aanvecht, tot zonde verleidt en tot struikelen verstrikt. Hoe blijven we overeind in deze zware tijd en strijd?

De geestelijke wapenrusting

Volgens de apostel Paulus zullen we in de geestelijke strijd die gevoerd wordt alleen staande kunnen blijven als we de geestelijke wapenrusting aantrekken. Een wapenrusting die God voorhanden heeft en uitreikt aan allen die Hem daarom vragen. We kennen allemaal de onderdelen van de geestelijke wapenrusting zoals Paulus daarover

Ds. C.J. Droger

spreekt in Efeziërs 6. Verrassend is het dat hij in 1 Thessalonicensen 5:8 ook over een geestelijke wapenrusting spreekt. Daar treffen we minder onderdelen ervan aan en ook met een andere duiding. Laten we er even naar kijken met elkaar.

Nuchter zijn

Voordat Paulus in deze tekst de geestelijke wapenrusting aan ons laat zien, geeft hij eerst aan wat het voorrecht van Gods kinderen is. Zij zijn kinderen 'van de dag'. Inderdaad, zij zijn overgebracht uit de duisternis van de zonde en de ongerechtigheid en overgebracht naar het Koninkrijk van de Zoon van Gods liefde. Wat een wonder als dat in je leven gebeurt! In het paradijs voor het donker gekozen en door Gods genade in het licht gebracht. Kennen we dit wonder, deze overgang in ons leven?

Die kinderen van het licht hebben volgens Paulus nuchter te zijn. Dat wil zeggen: zij hebben een matig en heilig leven te leven. In diepe afhankelijkheid van de HEERE en Zijn heilzaam Woord. Ze hebben ook te waken tegen een leven in de roes van de zonde en de ongerechtigheid. In Thessalonica betekende het ook: ophouden met een overspannen verwachting van de wederkomst van Christus en in alle nuchterheid het christenleven te leven in de praktijk van elke dag.

Deze aansporing heeft nog niets aan kracht ingeboet. Hoe staan wij in het leven? Zijn

wij kinderen van het licht? Weten we van de komst en de doorwerking van Gods genade in ons leven? Of leven we nog in het donker van de zonde, terwijl het licht van het evangelie ons bestraalt? En hoe staan we als kinderen van de HEERE in het leven? Nuchter? Leiden we een matig en heilig leven? Of laten we ons meesleuren en verleiden door de geest van hedonisme en consumentisme rondom ons heen? Leven we echt met God door de kracht van de Heilige Geest?

Het borstwapen

In Efeziërs 6 somt Paulus zes onderdelen op van de geestelijke wapenrusting (gordel, borstwapen, schoenen, schild, helm en zwaard). In gedachten heeft hij daarbij de antieke soldaat die inderdaad in deze uitrusting het slagveld betrad. In onze tekst noemt Paulus twee onderdelen. Allereerst het borstwapen van het geloof en van de liefde.

Het borstwapen of het harnas was een belangrijk verdedigingsmiddel in de antieke tijd. Het beschermde je hart en andere vitale lichaamsdelen tegen bijv. afgevuurde en vurige pijlen. We hebben dus blijkbaar het ware geloof en de liefde die uit God is nodig om beschermd te zijn tegen welke vijandige aanvallen dan ook. Door het geloof, het werk van Gods Geest, houden we aan de HEERE en Zijn Woord vast als we worden aangevochten en bestreden. En door de liefde die uit God is, komt er wederliefde tot Hem en een hartelijk liefde tot onze naasten. Door geloof en liefde hebben we een goede bescherming.

In de oudheid kon een harnas best knellen en kwellen. Het was meestal ook behoorlijk

zwaar. Dit harnas is heerlijk om te dragen. Dragen wij het al? En hoe zit het ons? Het is in Gods wapenkamer nog verkrijgbaar!

De helm

Het tweede onderdeel van de geestelijke wapenrusting die Paulus hier noemt, is de helm van de hoop op de zaligheid. Mooi dat Paulus de hoop hier ook noemt. Zo hebben we de drie begrippen geloof, hoop en liefde weer samen. Iemand die deze helm draagt, heeft een geweldig uitzicht. Op wat níet komt en op wat wél komt.

Voor Gods kinderen zal er niet komen een uitgieting van Gods toorn op de dag van Jezus' wederkomst (vs. 9). Wie de HEERE kent, mag weten: de hitte van Gods gramschap is voor mij geblust (Ps. 85). Wat er wél komt? We zullen de zaligheid verkrijgen (vs. 9). Een volkomen verlossing van al onze zonden en een leven in heerlijkheid voor Gods aangezicht. We zullen leven met Christus die voor ons gestorven is (vs. 10). Hij zal altijd in het middelpunt staan en op Hem zullen we helemaal gericht zijn. Gods kinderen gaan echt een heerlijke toekomst tegemoet! Een toekomst waarop ze mogen hopen. Deze hoop is als een helm voor hen. Ook de helm beschermde de antieke soldaat tegen aanvallen. Hij beschermde je hoofd tegen wat er maar naar je toe geschoten of naar je toe geslingerd werd. Zo zal de christelijke hoop ons beschermen tegen alle aanvallen die Gods kinderen krijgen te doorstaan en te verduren. Te midden van alle aanvechtingen mogen zij weten: het beste komt nog! Een eeuwig leven met Christus in de zaligheid.

Dragen wij deze helm al? Is er al een blij vooruitzicht dat ons streelt? Of zijn we nog

onzeker over onze toekomst? Laten we de Heere Jezus Christus zoeken en tot Hem vluchten! Hij deelt deze uitrustingsstukken nog uit. Gratis en voor niets. Omdat Hij in geloof, hoop en liefde Zich door het lijden en de dood heen geworsteld heeft. En zó een eeuwige zaligheid verwierf voor wie in Hem geloven.

En wie in deze zaligheid komt, kan de geestelijke wapenrusting uittrekken. Daar is hij niet meer nodig. Daar is God alles en in allen!

Foto's Bondsdag

8 oktober 2016

Foto's Bondsdag

Intocht in het erfland

Lezen: Jozua 10: 1-14; 38- 43; 11: 18-23

Vers 1-5. We zien hoe er gestreden moest worden, met man en macht, om de beloofde erfenis in bezit te nemen. Treffend is vers 14: de Heere streed voor Israël. Daar ligt het geheim van Israëls overwinning en de nederlaag van de heidense koningen. Vijf koningen gaan tegen Gibeon strijden om die stad te straffen. Vriendschap met het volk des Heeren roept vijandschap op bij de tegenstanders.

Vers 6-8. Ze roepen om hulp en ondervinden dat Israël zich houdt aan zijn woord. “Vrees niet voor hen, want Ik heb hen in uw macht gegeven.” De Heere doet geen half werk, toen niet en nu niet. Gods belofte gaat mee.

Vers 9-14. God gebruikt ook de natuur om Israël de overwinning te geven. Hij brengt de vijanden in verwarring. Daarbij, als ze op de vlucht slaan, worden ze getroffen door grote hagelstenen. God beheerst wolken, lucht en winden. De natuurwetten gebruikt Hij wanneer Hij wil. De strijd is hevig. Jozua is een biddende veldheer. Hij gebiedt zon en maan om stil te staan, vers 12. Hij wenst dat de dag langer zal duren en de vijanden niet ontvluchten. De Heere verhoort het gebed, vers 14, op een uitzonderlijke manier. God is machtiger dan de natuur en Hij spreekt ook door de natuur, opdat we Zijn almacht en wijsheid zouden erkennen. Het geheim? Niet Jozua, maar de Heere. Hij strijdt voor Israël. Het is de zaak van de trouwe God van het Ver-

Ds. H. de Graaf

bond, ter wille van Zijn heilsplan, in en door de Heere Jezus Christus. Exodus 9: 13 vv, Openb. 8: 7; 11: 19; 16: 21.

Door het wonder van de verlengde dag komen de 5 koningen in het nauw. Zij vluchten in een spelonk. Jozua's legeraanvoerders moeten in het geloof in Gods hulp de voet zetten op hun nek en hen doden. Hij bemoedigt hen: “wees sterk en moedig, want aldus zal de Heere doen aan al uw vijanden.” Zoals de Heere nu geholpen heeft, zo zal Hij ook in de toekomst helpen. Wonderlijk: hun schuil plaats werd hun graf, met grote stenen ervoor. Opnieuw een monument dat spreekt van Gods zorg voor Zijn zaak en voor de erfenis van Zijn volk. Profetie van de ondergang van al Gods vijanden.

De rode draad die door hst 10 en 11 loopt, is: de Heere gaf. Hij streed voor Israël. Het was Zijn zaak. Vers 42.

Jozua 11: 6, 9 en 10. Veel strijd moet er geleverd worden. De ban moet voltrokken worden en niemand mag ontkomen, zoals de Heere aan Mozes geboden had. Ook niet het gigantische leger van de koning van Hazor en de zijnen, met hun vele paarden en strijdwagens. Jozua krijgt het bevel om na de overwinning, de pezen der paarden door te snijden en de strijdwagens met vuur te verbranden.

Zij moeten alleen op de Heere vertrouwen, Hem alleen vrezen en niet beducht zijn voor machtige mensen met zeer machtige middelen. Zelfs de schrikrijke Ena-

kieten uit Hebron enz. worden uitgeroeid. Het is Gods zaak geweest en als God voor ons is, wie en wat zal dan tegen ons zijn?

Intussen, 11: 24, Gods werk sluit ons werk niet uit, maar juist in. Zo is het nog. Zondaren mogen delen in het heil, dat is Gods werk. Maar het gaat niet buiten hen om. De zaligheid ontvangen we door het geloof. Dat is een gave van God. Hij belooft die gave te geven, in de weg van het smeekgebed, Lucas 11: 13. In die weg geeft Hij de kracht om het geloof te oefenen en de strijd te voeren. Denk ook aan de Doopbelofte. Jozua, de militaire leider, was leider op een geestelijke wijze. Hij was instrument in Gods hand. De Meerdere Jozua, Jezus, heeft de strijd alleen gestreden, volmaakt, zonder zonde. Hij heeft de eeuwige erfenis ver worven voor de prijs van Zijn bloed. Hij overwon de satan en de dood. Hij bracht verzoening met God aan. “Het land rustte van de strijd”, vers 23. Dankzij Christus blijft er voor allen die bij Hem schuilen een eeuwige rust over.

Vragen

1. Valt deze oorlog wel te rijmen met Matteus 5: 5?
2. Ontmoet u onverdraagzaamheid ten aanzien van de gedachte, dat zij die aan Christus verbonden zijn, de nieuwe hemel en aarde zullen beërven?
3. Welke samentellingen tegen God en zijn Koning ziet u vandaag?
4. Is het niet om wanhopig of opstandig te worden bij het zien van de wereld weën? Wat is Gods bedoeling? Zie Openb. 9: 20. Welke troost geeft Jezus in Lucas 21: 28?
5. Wat staat ons te doen in deze door de zonde en de satan bezeten wereld?
6. Ziet u een lijn vanuit Jozua 10 en 11 naar Openb. 6: 15 – 17? Hoe kan iemand toch goede moed hebben?
7. Welke natuurkrachten worden ontkend op het gebed, Openb. 8: 3-5?
8. Is de strijd in Jozua 10 en 11 ook richtinggevend voor de geloofsstrijd?

De Samaritaanse vrouw

Ds. D.J. van Vuuren

Johannes 4:16-26

Jezus en de vrouw in gesprek over Christus.

Niemand kan zeggen de eeuwige zaligheid te verdienen. Gods Woord leert ons, dat wij de heerlijkheid Gods missen en de rampzaligheid verdienen! Wij mogen echter ook iets anders weten: hoe slecht iemand ook is, er is nog hoop, er is nog toekomst! Duidelijk blijkt dit uit het onderwijs, dat de Heere Jezus geeft aan de Samaritaanse vrouw.

A. Jezus maakt plaats voor Christus

Als Jezus van het levende water gesproken heeft en de begeerte daarnaar gewekt heeft, geeft Hij de vrouw ineens een concrete opdracht: Ga heen, roep uw man en kom hier! Hij wil haar hart brengen tot schuldbewustzijn.

Ook zal Hij Zijn Goddelijke alwetendheid bewijzen. Hij gaat haar leren, wie Hij is: zij wist dat immers niet (vs.10). Hij brengt haar tot overtuiging van de zonde! En die merken we al in het antwoord dat zij gaf: Ik heb geen man! Tegenover de mensen kon zij misschien de schijn nog wel ophouden, dat de man, met wie zij in een verhouding van overspel leefde, haar man was. Maar niet tegenover Jezus!

De Heere geeft haar gelijk; zij heeft goed geantwoord. Maar Hij wil haar verder overtuigen van zonde en laat duidelijk blijken, dat Hij haar hele levensloop kent: vijf mannen gehad, en die u nu hebt, is uw man niet! Haar leven was kennelijk niet zonder strubbelingen verlopen: vijf keer getrouwd

geweest! Zoveel keer weduwe geworden zijn? Of meerdere keren gescheiden? Hoe dan ook, nú leefde zij in een zondige verhouding samen met een man.

Jezus bestrafte die vrouw nu niet. Uit haar antwoord bleek, dat haar geweten ontwaakt was, juist door het ontdekkende woord van de Heere; zij hoefde niet meer apart op haar zonde gewezen te worden.

De weg van verootmoediging, die zij gaan moet, is wel een moeilijke weg en daarom bemoedigt de Heere haar als het ware nog eens extra om op die weg voort te gaan: dat hebt u in waarheid gezegd.

De vrouw zal zich wellicht aangewend hebben om haar gevoelens te verbergen. Ja, de door Jezus afgeschoten pijl drong diep in haar ziel; Zijn woorden hadden haar hart geraakt! Toch probeert zij het gesprek op een ander, een godsdienstig onderwerp te brengen.

B. Jezus wijst heen naar Christus

Zij zegt: Heere, ik zie, dat Gij een profeet zijt! Hoe weet zij dat? Zij merkt, dat Hij haar doorziet en voor Hem niets in haar verborgen is. Ondanks dit alles is zij toch nog niet op haar plaats gekomen. Zij erkent wel, dat het waarheid is, zoals Jezus haar leven tekent, maar haar zondige leven wordt haar nog niet tot schuld!

Wel ziet zij ineens het probleem van het verschil in godsdienst tussen Joden en Samaritanen: vs.20. De Samaritanen erkennen alleen de Pentateuch (de vijf boeken van Mozes) als de Heilige Schrift. En nu heeft

Mozes gezegd in Deuteronomium 11:29: ... dan zult gij de zegen uitspreken op de berg Gerizim en de vloek op de berg Ebal. En omdat de andere boeken van het Oude Testament, waarin geschreven staat over de tempel te Jeruzalem, niet door de Samaritanen erkend worden, zeggen zij, dat Gerizim de plaats van aanbidden is.

Zij neemt aan, dat Hij als Profeet toch wel een onpartijdig antwoord zal kunnen geven; Hij zal haar kunnen zeggen, welke Godsverering is in overeenstemming met de wil van God!

In vs.21 spreekt de Heere Jezus over de tijd van de nieuwe bedeling. Die ure komt, zegt Hij, ja die is nú, vs.23. Het oude stond op het punt voorbij te gaan; het zou immers alles uitlopen in de vervulling van het ene genoegzame Offer op Golgotha's kruis! En dan is de vraag beslist niet meer van belang, of men op de Gerizim of te Jeruzalem moet aanbidden. Onder het Evangelie zijn alle plaatsen gelijk!

Het antwoord van de Heere zal wel anders geweest zijn dan de vrouw verwachtte. Hij spreekt over 'de Vader', als Hij het over God heeft. God wil de Vader zijn van allen, en door allen worden aanbeden, zonder onderscheid van plaats, volk of ras! De Heere Jezus veroordeelt wel onvoorwaardelijk het godsdienstige systeem van de Samaritanen: Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet. Er is bij hen wel de erkenning van een enig Opperwezen, maar zij weten eigenlijk niet wat zij aanbidden, omdat hun God niet de levende God van de openbaring is.

Maar Israël – en met het 'wij' sluit Jezus Zichzelf daarbij in - aanbidt de God van het Verbond, Die Zich bekendmaakt. Israël heeft meer dan alleen de Pentateuch; zij

hadden de volle openbaring, die tot dan toe gegeven was. En daaruit blijkt ook, dat de zaligheid uit de Joden is! Met zaligheid wordt hier bedoeld de zaligmakende leer, maar bijzonder de Zaligmaker; de Messias komt uit Juda's stam! Jezus getuigt hier dus, dat de Joodse godsdienst de ware was en Schriftuurlijk, ondanks verkeerdheid en verdorvenheid van de Farizeeën en Schriftgeleerden.

De Heere Jezus zegt echter door het woordje 'maar', waarmee vs.23 begint, ook duidelijk, dat dit voorrecht van de Joden betrekkelijk is en tijdelijk; ja in beginsel is het al weggenomen! De bedeling van het Nieuwe Testament is aangevangen. En in geest en waarheid zullen de ware aanbidders de Vader aanbidden! In géést, d.w.z. met het hârt; dit in tegenstelling tot alle vormelijke en vleeselijke aanbedding! In geest en wáárheid! Waarheid staat hier tegenover 'schaduw'. De eredienst in het OT was schaduwachtig. Het was een voorafbeelding van Christus en Zijn offer, dus het was niet de werkelijkheid zelf, maar het beeld daarvan. En daartegenover is de aanbedding in geest tegelijk in waarheid!

Jezus maakt Zich bekend als de Christus

De Samaritaanse gaat dan weer spreken. Zij spreekt haar gedachten uit: Ik weet, dat de Messias komt; wanneer Die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen. Jezus' woorden herinnerden haar aan het woord van de profetie uit Deuteronomium 18, waar gezegd wordt, dat de beloofde Messias bij Zijn komst alles bekendmaken, verkondigen, verklaren zou. Hij zou de weg der zaligheid verkondigen!

Wij horen in deze woorden van de vrouw

over de Messias verlangen naar Zijn komst; er is bij haar een gevoel van behoefte aan Hem!

En zo merken wij, dat het spreken van de Heere tot de Samaritaanse vrouw nu zijn doel bereikt heeft. Zij is nu in de gesteldheid gekomen, waarin Christus Zichzelf zou kunnen bekendmaken. De Heere heeft haar zover gebracht, dat zij zelf eerst de Naam van de Messias noemt. En dan spreekt Hij: “Ik ben het, Die met u spreek!” Wat een heerlijke Zelfopenbaring van de Messias! Het is opmerkelijk, dat dit de volste verklaring is, die wij in het Evangelie lezen uit de mond van de Zaligmaker aangaande Zijn Messiasschap.

Daarom mag deze Samaritaanse reeds nú een Naam leren kennen, die Hij onder Israël nog niet openlijk uitsprak. In Israël zou Hem het uitspreken van die Naam de dood kosten. Kajafas, de hogepriester sprak: Ik bezweer u bij de levende God, dat Gij ons zegt, of Gij zijt de Christus, de Zoon van God! En Jezus gaf het plechtige antwoord: Gij hebt het gezegd! Met andere woorden: Ik ben het! En op grond van dat woord werd Hij des doods schuldig verklaard! De openlijke verklaring, dat Hij de Messias was, heeft de Samaritaanse vrouw dus al eerder mogen horen, en voor haar was het niet een oorzaak van ergernis, maar van grote vreugde! Hier mogen we wel in heel bijzondere zin zeggen, dat dit woord haar ziel geheel en al bekeerde! Wat een heerlijk resultaat had hier het Goddelijk onderwijs aan deze zondares, die – ontdekt aan haar zonde en schuld - de Christus nodig kreeg. En Hij maakte Zich dan ook terstond bekend, toen Hij maar enige behoefte bij haar waarnam.

Gespreksvragen

1. In nogal wat gebieden, waar vroeger het Evangelie heeft geheerst en de Christelijke godsdienst het hele leven doortrok, wordt het al meer afgevlakt en doet het geen kracht meer. Hoe is dat gekomen?
2. Als onkunde onder kerkmensen de oorzaak is, wat is dan nodig?
3. Uit antwoorden van de Samaritaanse blijkt, hoe het vleselijke hart van een mens altijd geneigd is materialistische betekenis te hechten aan geestelijke uitdrukkingen. Moet dat niet leiden tot dwalingen?
4. Als de Samaritaanse vrouw een afstameling zou zijn van Jakob, was dat geen garantie voor het bezitten van de gave, waarvan Jezus hier spreekt. Wat denkt u in dit verband van de opmerking: genade is geen erfgoed?
5. Waar lezen we in het OT al van het levenswater, dat genadig aangeboden wordt?
6. Kunt en wilt u ook iets zeggen over Gods geduld in het onderwijs, dat u in uw leven (levensloop) ontving?

A. Kok

Wanneer ik deze regels schrijf is het al weer ruim een maand geleden dat de Bondsdag in Nijkerk werd gehouden. Als bestuur zijn we heel blij dat u er was! Er was stille aandacht voor het referaat van ds. J. Jonkman. 'De satan ontmaskerd', het was indringend te horen welke facetten aan de orde kwamen. Dank voor de ingediende vragen en de gezellige ontmoeting met elkaar. Langs deze weg willen we de kosten van Nijkerk en zijn medewerkers hartelijk danken voor zijn inzet. Fijn, dat we zo in Nijkerk dit jaar werden ontvangen.

Inmiddels zijn de wintertijd weer binnen gegaan. De avonden zijn langer geworden. De maand december komt steeds dichterbij. We mogen ons voorbereiden op het komende Kerstfeest. Midden in de donkere wereld klinkt de boodschap van het Licht der wereld. De Heere Jezus is gekomen als het Licht in de duisternis. Hebt u met uw schuld en zonde leren schuilen bij de Heere Jezus, de Koning van het licht. Hij wil uw duisternis, op het ootmoedig smeekgebed, verdrijven uit uw hart. Opdat u mag wandelen in Zijn Licht. En wie Hem, door genade, mag kennen wordt zelf ook een lichtdrager. Laat uw licht schijnen voor de mensen.

We wensen u voor de komende tijd goede, gezegende kerstdagen toe en Gods zegen voor het jaar 2017.

Een hartelijke groet, namens het bestuur
A. Kok (secretaris)

Even aandacht voor:

- Besturenmiddag D.V. zaterdag 4 maart 2017 om 14 uur te Baarn
- Uiterste inleverdatum kopij voor De Saamwerker nummer 1-2017: zaterdag 21 januari 2017

Vanuit de bestuursvergadering van 16 november 2016

Een aantal zaken vanuit de bestuursvergadering van 16 november zijn belangrijk om aan u door te geven.

Allereerst dat er zorgen zijn m.b.t. de gezondheid in de gezinnen van onze broeders Bokhorst en Westeneng. We dragen beide gezinnen hartelijk in uw voorbede op. Het bestuur heeft nagedacht over de a.s. besturenmiddag van D.V. 4 maart 2017. De verenigingen ontvangen begin januari hierover nader bericht.

We zijn heel blij dat er overeenstemming is met de 4 mannenbonden: Mannenbond van de Geref. Gem, Herv. Geref. Mannenbond, Herst. Herv. Mannenbond en onze Mannenbond om op D.V. zaterdag 28 oktober 2017 een gezamenlijke Bondsdag te houden in de Oude Kerk te Putten. Het thema zal zijn: 500 jaar Reformatie. Over de verdere invulling wordt nagedacht.

Van de Christelijke Blinden Bibliotheek is eens schrijven ontvangen dat ze bereid zijn om op onze verenigingen over hun werk een presentatie willen houden.

E-mail: jeroen@cbb.nl

Wat onze financiën betreft, hebben we toch wel zorgen. We hopen hier op 4 maart met u door te spreken.

De kerk

BGD, hoofdstuk 13, geloofsleer door
Dr. J. van Genderen en dr. W.H. Velema
De kerk, par 46.3 De zichtbaarheid en de
onzichtbaarheid van de kerk.

Luther acht dat de uiterlijke kerk het lichaam is en de gelovigen de ziel. Calvijn meent dat de Schrift op tweeërlei wijze over de kerk spreekt, nl: de kerk voor Gods aangezicht en de kerk die ten aanzien van de mensen kerk is. Dikwijls duidt de Schrift met de naam kerk allen die belijden, dat zij één God en Christus dienen, maar daarin bevinden zich ook mensen die alleen de naam hebben van christen als uiterlijke schijn. Eigenlijk gaat het er om dat de onzichtbare kerk die is zoals God haar ziet en de zichtbare kerk zoals wij haar zien. We dienen er wel voor te waken dat van deze onderscheiding geen scheiding maken, alsof er twee kerken zouden zijn.

De kerk. 46.4. De eigenschappen van de kerk.

1. Er worden 4 eigenschappen onderscheiden: Ik geloof in één, heilige, katholieke (algemene) en apostolische (christelijke) kerk. Dit is zij als kerk van Christus. De Heilige Geest is haar gegeven, opdat zij in elke opzicht naar Hem zal toegroeien. De kerk moet worden wat zij is. De eigenschappen zijn dus zowel gave als opgave.

2. **De eenheid van de kerk.** De eenheid als gave: Niet wat we zien maar wat wij geloven van de kerk. Allereerst dat zij één is (Joh.17, Ef.4:1-6) Het gaat om het ene lichaam van Christus; wie Hem toebehoren, horen bij elkaar. Dat is een geestelijke eenheid, die echter ook zichtbaar moet zijn.

Ds. A.K. Wallet

De eenheid als roeping: De kerk wordt tot eenheid geroepen. Er is één lichaam, één Geest, één Heere, één God en Vader van allen. Daarom zijn de gelovigen geroepen de eenheid des Geestes te bewaren, die ook in het kerkelijke leven gestalte dient te krijgen. Twee opmerkingen: 1. Uniformiteit is geen vereiste voor eenheid. 2. De Bijbelse eenheid heeft grenzen (2 Tim.2:16-18; 1 Joh.2:19.) Geen eenheid ten koste van de waarheid. Er mag het uitzicht zijn naar de volmaakte eenheid voor Gods troon.

3. **De heiligheid van de kerk.** De heiligheid is, evenals de kerk zelf, voorwerp van het geloóf. Het zegt meer van het handelen van God dan van onze menselijke kwaliteiten. "Heilig" is in de Bijbel wat de heilige God toebehoort: "afgezonderd van de zonde en toegewijd aan Zijn dienst". De heiligheid van de gemeente is te danken aan Gods verkiezing en Zijn verbond met Zijn volk, aan het offer van Christus en aan het heiligende werk van de Heilige Geest. Het volk van God is een heilig volk. Het lichaam van Christus is heilig (de kerk) en de tempel van de Heilige Geest is heilig. De heilige kerk is er ter wille van de heiliging van Zijn Naam. Een kerk die verwereldlijkt geeft haar heiligheid prijs. Juist in de heiligheid van de kerk en de heiliging van haar leden moet de wereld zien dat de Heere op aarde een volk heeft dat Hem toebehoort. Ook als het over de heiligheid van de kerk gaat, is het zo dat zij moet worden wat zij is.

4. De katholiciteit van de kerk. Het woord 'katholiek' wil eigenlijk zeggen: op het geheel betrokken, algemeen, universeel. Het heeft betrekking op de hele waarheid en de volheid van het heil. De woorden 'algemeen' en 'christelijk' in de '12 artikelen' gaan beide terug op het woord katholiek en zijn dus eigenlijk een dubbele vertaling. De katholiciteit wordt in de uitstorting van de Geest zichtbaar.

Katholiek zijn wil zeggen dat wij willen leven uit de volheid die in Christus gegeven is en willen groeien naar die volheid en dat met alle heiligen samen (Ef.3:14-18). Het is ook een strijd tegen eenzijdigheden. Er is ook een eschatologisch perspectief: het zal ene grote schare zijn, die niemand tellen kan, uit alle volken, stammen en natiën en talen (Op.7:9).

5. De apostoliciteit van de kerk. De kerk wordt apostolisch (Christelijke) genoemd omdat zij gefundeerd is op de apostelen en hun werk. De apostelen waren getuigen van de heilsfeiten. Een apostel is eigenlijk een gezant. Jezus zegt daarvan: "Wie ontvangt, die ik zend, ontvangt Mij" (Joh.13:20). De apostelen hebben kerkfunderend werk verricht. Dat is voor altijd gedaan. Zij behoeften ook geen opvolgers. Het apostolisch onderwijs is het evangelie, zoals de apostelen het in Naam van Christus verkondigden. Hun geschriften zijn als canonic aanvaard. De kerk heeft zich daaraan te houden. Zij moet dan ook de apostolische vermaningen ter harte nemen en niet van de waarheid afwijken. Een van de oudste belijdenisgeschriften is de apostolische geloofsbelijdenis (12 art.) Niet geschreven dóór, maar wel; in overeenstemming mét de

leer van de apostelen. Matt.28:19 is het woord van de kerk voor de wereld, in het verleden, voor het heden en de toekomst.

Vragen

1. In art. 27 van de Ned. Geloofsbelijdenis belijden we dat de kerk een heilige vergadering is van ware Christ-gelovigen. Klopt dit met de uitdrukking: nu nog schaap en bok in één hok?
2. In art.29 van de Ned. Gel. Belijdenis wordt gesproken over de ware en de valse kerk. Zijn de leden daarvan duidelijk af te bakenen? Waar zitten de gelovigen?
3. Hoe wordt in zondag 31 van de HC het verschil gemaakt tussen gelovigen en ongelovigen?
4. Wat zijn de kenmerken de merktekenen van de christenen, art.29 van de Ned. Gel. Belijdenis? Wat is afwijken noch ter rechterhand noch ter linkerhand; kunt u voorbeelden noemen?
5. Wát we geloven is altijd nog belangrijker dan dát we geloven. Komt dit in het zoeken naar eenheid wel voldoende tot uitdrukking? (Zie bij 'Vragen staat vrij)
6. De kerkorde, bijlage 8, over het zoeken van eenheid: dat er metterdaad een eenheid is in erkenning en beleving van het Woord Gods. Hoe is dit te toetsen?

7. Een kerk die verwereldlijkt geeft haar heiligheid prijs. Kunt u voorbeelden daarvan noemen?
8. Wat is de taak van de overheid in onze ontkerstenende samenleving in het handhaven van de heilige kerkdienst, art.36. Hoe kan in de democratie iets van de theocratie vorm krijgen?
9. Is voor eenheid het erkennen van de belijdenis van de kerk noodzakelijk? Kan men een band met christenen uit andere kerken/gemeenschappen ervaren zonder tot hun kerk te kunnen noch willen behoren?

Boekbespreking

Jozef - Volgen in Gods weg

ds. J. Westerink

Het leven van Jozef, een zoon van aartsvader Jacob, heeft een turbulent verloop gehad. Dat begon rond zijn zeventiende, toen hij in dromen een openbaring van god kreeg, die sprak van eer en macht. Zijn broers haatten hem vanwege die dromen en konden hem wel vermoorden. Bijna hadden ze het gedaan, maar in plaats daarvan gooiden ze hem in een put en verkochten hem vervolgens aan handelaren die onderweg waren naar Egypte. Daar wordt Jozef slaaf van een hooggeplaatste Egyptenaar, verdwijnt hij voor jaren onschuldig in de gevangenis, en lijkt vergeten te zijn. Het wordt een weg van steeds diepere vernedering. Aan het eind is Jozef inmiddels dertig jaar. Het zijn onbegrepen wegen die voorafgaan aan de vervulling van Gods belofte. Toch is de Heere er en hij gaat voorop. Dit gedeelte in het Oude Testament spreekt ook van de meerdere Jozef, de Heere Jezus.

Dit mooi uitgegeven boek bevat veel praktische lessen voor jongeren, maar ook voor ouderen. Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met gespreksvragen. Zeker ook geschikt voor onze mannenverenigingen.

N.a.v.: Jozef - Volgen in Gods weg,

ds. J. Westerink

Uitg: Den Hertog

Prijs: €13,50, ISBN 9789033127571

A. Kok

Ik stootte op een artikel van ds. P. Op den Velde in het jongerenblad 'De Sleutel'. U begrijpt dat het al geruime tijd geleden is dat dit artikel geschreven is, 1969.

Ds. Op den Velde gold altijd als een gezaghebbend en mild figuur.

Bij het lezen dacht ik: dit artikel zou vandaag geschreven kunnen zijn.

Als het over het openstellen van elkaars kansels gaat dacht ik; zijn de grenzen onzerzijds verlegd?

Deze ds. schreef nadat hij over vragen naar kerkelijke eenheid het een en ander had betoogd: "Waarom dit geschreven? Om het grote belang van de leer der kerken nog eens weer op het hart te binden. Ik weet wel dat heel veel kerkleden zich er niet druk meer over maken. Ze horen in de kerk liever een vlot toespraakje, dat pakt, dan een stevige preek die zoekt te onderwijzen in de leer van de kerk. Ik weet wel dat ook veel jongeren er zo over denken. Ik weet ook dat dit een begrijpelijke reactie is op een al te leerstellige benadering van de mens. Veel leerstukken zijn dikwijls vervormd tot stukken leer. En ik neem het niemand kwalijk als hij betoogt dat niet meer te lusten.

Maar daartegenover stellen we met grote kracht: als er geen belangstelling is voor de stevige leer van het evangelie dan sterft het geloof. Wát we geloven is nog altijd belangrijker dan dát we geloven.

Iedereen gelooft, Het komt er maar op aan wát".

De vraag is te stellen: komt het zoeken naar eenheid in onze tijd voort uit een herkennen van elkaars preken over de Heidelbergse Catechismus?

Het is te vrezen van niet. Als ds. Op den Velde wijst op de noodzaak van een stevige preek over de leer van de kerk, dan is dat veelal, in oecumenisch gerichte gemeenten, geen vraag meer. Dat komt uit in het langzaam verdwijnen van de catechismusprediking.

Wie de classisverslagen leest in de Wekker hoort voorturend de klacht, wat er met de tweede dienst op zondag moet gebeuren. Men is er verlegen mee. Er werd o.a. een verandering van de zondagsviering waargenomen. Er is een verschuiving waar te nemen van sociale verplichtingen van gemeenteleden naar de zondagmiddag. Anderen hebben genoeg aan één keer kerkgang. Waar is dan de stevige preek over de leer? Waar is dan de eenheid te vinden in het samengaan met een andere kerk? Hoogstwaarschijnlijk niet over de prediking vanuit de catechismus.

Ds. Op den Velde concludeert: als er geen belangstelling meer is voor de stevige leer van het Evangelie dan sterft het geloof. Dat is een boude uitspraak, maar wel waar. We hoeven maar om ons heen te kijken hoe de afval bezig is in ons land. Uitkomend in een verlaten van de kerk met de morgendienst erbij. Geen honger en dorst naar het Woord des Levens.

Je kunt je afvragen waar is het begin van het sterven van het geloof? Is dat het verwaarlo-

zen van de stevige preek vanuit de Catechismus of is het begonnen bij de kerkganger die wegbleef? Als er geen voeding meer is dan verschraalt het geloof en sterft.

Een stevige preek houdt per definitie niet in dat het een taaie of saaie preek is.

In de catechismus horen we de hartslag van het leven met de Heere. Hier tintelt het geloof.

De Grieken zeiden vroeger: het gevoel maakt de spreker. Maar in de kerk geldt: de bevinding maakt de prediker. Als dat echte levende en tere leven met God gemist wordt dan blijft er niets anders over, zoals Op den Velde, zei: dan een stuk leer.

Het gaat in de leer, die verkondiging is van het machtige zaligmakende werk van de drie-enige God, om dode zondaren levend te maken en kinderen van God te doen opwassen in de genade en kennis van onze Heere Jezus Christus. Dat is het geweldige werk van de Heilige Geest.

Als dat geen leven is! Vandaar de echte eenheid met allen (en die ook alleen) die preken naar de lijn die in de H.C. ons wordt voorgehouden.

Allerlei veranderingen qua liturgie kunnen dat niet vervangen. Nodig: Veni, Creator Spiritus. Kom, Schepper Geest, bezoek Uw kerk met al het heil van Christus werk.

Jubilea

Bij dezen mag ik u mede delen dat onze mannenvereniging “De Heere is onze bannier” van Baarn op 10 november 2016 vijftig jaar geleden is opgericht. We zijn de Heere dankbaar dat Hij dat ons gegeven heeft.

We hadden op onze verenigingsavond van 7 november een bijzondere verenigingsavond met een feestelijk tintje. Ons kerklid ds. G. van 't Spijker verzorgde onze avond met een mooie en leerzame lezing met als titel: “Wat is geestelijk leven?”. Er volgde ook een goede bespreking over het onderwerp. We hopen onder Gods leiding nog vele jaren door te gaan.

Vriendelijke groet van de leden van onze mannenvereniging

Rob Breunesse, secretaris

Als Bondsbestuur feliciteren we de vereniging heel hartelijk en wensen we hen in de toekomst Gods zegen toe! Ook willen we de vereniging van Eemdijk hartelijk feliciteren met hun 75-jarig jubileum en wensen ook hen voor de toekomst Gods zegen toe.

A. Kok

**BOND VAN CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE
MANNENVERENIGINGEN IN NEDERLAND**

Secretaris: A.Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
Tel. 0318-529646
e-mail: akok@kliksafe.nl

Aan Zijne Majesteit Koning Willem- Alexander,
Paleis Noordeinde,
Postbus 30412,
2500 GK 's Gravenhage.

Veenendaal/Nijkerk, 8 oktober 2016.

Majesteit,

De Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen houdt vandaag in de kerk 'De Kandelaar' te Nijkerk zijn jaarlijkse Bondsdag. Het thema van deze Bondsdag is: "De satan ontmaskerd."

Tijdens deze Bondsdag willen wij de gevoelens van onze hartelijke betrokkenheid bij het Koninklijk Huis benadrukken.

We zijn dankbaar dat U Uw taak als Koning van ons land mag vervullen. Uw ambt is een taak en een roeping die niet met wijsheid kan worden verricht zonder dat daarbij de diepe afhankelijkheid wordt gevoeld van de almachtige God. Juist in deze tijd van onzekerheden; zorgen en politieke spanningen, binnen en buiten ons werelddeel, wordt te meer beseft dat er geen grotere zekerheid is dan het Woord van de Heere God. Er is geen betere toekomst dan een biddend leven met Christus.

Uw overgrootmoeder, wijlen Koningin Wilhelmina, schreef in haar boek "Eenzaam, maar niet alleen" de volgende woorden: "Het komt op ieder van ons persoonlijk af en plaatst ons allen voor de vraag of wij bereid zijn het heil, dat Christus ons biedt, te aanvaarden en of wij ons willen voegen naar Gods Vaderlijke ordening. Zijt gij bereid alle vraagstukken in de geest van Christus te helpen oplossen, geen enkel uitgezonderd?"

Dat geeft houvast, zegen en hoop in zorgvolle tijden, voor U als Koning en voor alle burgers van het Koninkrijk der Nederlanden.

U mag zich verzekerd weten van ons voortdurend gebed, opdat U onder de rust en zegen van de Koning der koningen Uw ambt mag vervullen en ons land mag dienen.

Van harte wensen wij U wijsheid en Gods zegen toe, voor U persoonlijk, gezin en uw Huis.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,
namens de Chr. Geref. Mannenbond,

ds. C.J. Droger
voorzitter.

A. Kok,
secretaris.

**BOND VAN CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE
MANNENVERENIGINGEN IN NEDERLAND**

Secretaris: A.Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
Tel. 0318-529646
e-mail: akok@kliksafe.nl

Aan Zijne Excellentie Minister-president M. Rutte
Binnenhof 19,
2513 AA 's Gravenhage.

Veenendaal/Nijkerk, 8 oktober 2016.

Excellentie,

De Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen houdt vandaag in de kerk 'De Kandelaar' te Nijkerk zijn jaarlijkse Bondsdag. Het thema van deze Bondsdag is: "De satan ontmaskerd."

Tijdens deze Bondsdag willen wij u, als voorzitter van de ministerraad, voor uw persoonlijk en ambtelijk leven Gods zegen toewensen.

Onze tijd is een tijd vol onrust. Als vergadering staan we vandaag stil bij het werk van de satan, de boze. Wanneer we om ons heen zien bemerken we zijn tactieken. In onze maatschappij gaan mensen normaal vinden wat de Bijbel zonde noemt. Er vindt duidelijk een omkering van normen en waarden plaats. Dit proces is vandaag, ook binnen ons volksleven, volop gaande.

Sinds 2010 rust op u de verantwoordelijke taak om middenin dit voortgaande proces ons Nederlandse volk leiding te geven. We zijn ons ervan bewust dat uw ambt niet eenvoudig is. Daar is wijsheid, inzicht en onderscheidingsvermogen voor nodig. Dat kunnen we leren in het Woord van God. Dat geeft houvast in onzekere tijden.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,
namens de Chr. Geref. Mannenbond,

ds. C.J. Droger
voorzitter.

A. Kok,
secretaris.

DIENST VAN HET KONINKLIJK HUIS

De Weleerwaarde Heer
Dominee C.J. Droger, Voorzitter en
de Heer A. Kok, Secretaris
Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland
p/a Regentesselaan 66
3905 GX VEENENDAAL

NO
16/jbg
DOORKIESNUMMER
070-517 2303

'S-GRAVENHAGE
21 oktober 2016
LOCATIE
Paleis Noordeinde

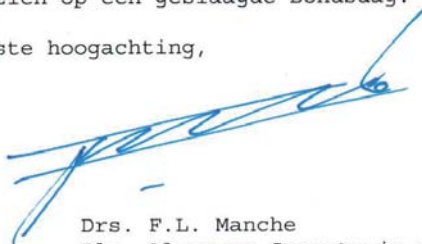
Zeer geachte Heer Droger,
Zeer geachte Heer Kok,

Graag bedank ik U voor Uw brief van 8 oktober jl. die
Zijne Majesteit de Koning van U mocht ontvangen ter
gelegenheid van de jaarlijkse Bondsdag van de Bond van
Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen in Nijkerk.

De uiting van hartelijke betrokkenheid bij het Koninklijk
Huis heeft de Koning zeer op prijs gesteld.

Ik hoop dat U kunt terugzien op een geslaagde Bondsdag.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,

Drs. F.L. Manche
Plv. Algemeen Secretaris van
Zijne Majesteit de Koning en
Hare Majesteit de Koningin

De satan "ontmaskerd"

Referaat

Dat is een wat merkwaardige titel voor een referaat over de satan en zijn werken. Wie een masker opzet, verbergt immers zijn eigen gezicht. Door het masker zie je niet hoe de persoon zelf er uitziet.

Het masker moet eerst wordt afgedaan. Om in dit beeld te blijven: de satan heeft veel heel verschillende "maskers" om zich daarachter te verbergen, zodat we zijn ware gezicht niet zullen herkennen.

De satan werkt het liefst vanuit het duister. Niet voor niets heet zijn rijk het rijk van de duisternis. Hij is de vorst van de duisternis, met alle daarbij behorende werken van de duisternis. Wij hebben alleen maar kennis van de satan en zijn werken vanuit de Bijbel. Het Woord van God is de enige bron, die ons betrouwbare kennis geeft van het rijk van de grote tegenstander van God en mensen. Zonder het licht van Gods Woord maken we op aarde wel de verschrikkelijke werken van de satan mee, maar we weten niet dat er een machtig geestelijk wezen achter zit. Wij weten niet dat achter al het kwaad, dat mensen doen, beïnvloeding is van een geestelijk wezen met grote macht. Om het nog wat scherper te formuleren: zonder Christus en Zijn verzoenend en overwinnend werk kunnen wij de werken van de satan niet echt peilen en kennen we zijn methoden, gedachten en tactieken niet.

De Bijbel ziet onze aarde als een strijdtoneel tussen twee rijken: tussen het Rijk van God en Christus en het rijk van deze machtige

Ds. J. Jonkman

geest van het kwaad. Er is op aarde en zelfs boven de aarde een strijd gaande van boze en goede geesten. En beiden, zowel de boze als de goede geesten hebben elk een eigen hoofdkwartier met een eigen vorst. De vorst van de boze geesten is satan en de vorst van de goede geesten is Jezus Christus. Willen we onze eigen tijd en zelfs heel de geschiedenis van de mensheid goed verstaan, dan hebben we een dieptepeiling van het kwaad nodig. Die dieptepeiling geeft ons de Heilige Schrift. Wij moeten weten wie de mens is en wat zijn afkomst is en wat zijn bestemming inhoudt. Wij kunnen het kwaad in de wereld – in kleine en grote vorm – niet goed peilen als wij geen rekening houden met de invloeden uit de wereld van de boze geesten en hun grote leider. Zij hebben een directe invloed op zowel de enkele mens als op gehele gemeenschappen en volken.

De satan heeft niets liever dan dat wij zijn bestaan ontkennen, of in twijfel trekken. Dat gebeurt op grote schaal. Velen vinden het belachelijk om van het bestaan van een echte duivel en van echte boze geesten te spreken. De natuurwetenschappen hebben hierbij grote invloed gehad. Alles wat bestaat moet bewijsbaar en aantoonbaar zijn. Een hoogleraar in de theologie vergeleek spottend het bestaan van de duivel met de gaten in een belegerde kaas (L. Floor, Waar engelen wonen en werken, 101). Ook het op de troon zetten van de menselijke rede heeft sterk bijgedragen aan het ontkennen van

het bestaan van een geestelijke wereld. Een geestelijke wereld, die zelfs een beslissende invloed heeft op de loop van ieder mensleven en van de gehele geschiedenis van de mensheid.

Toch is er tegelijk in onze dagen ook een hernieuwde belangstelling op te merken voor het bovenzintuiglijke en het mystieke. Het besef wordt sterker dat er meer is tussen hemel en aarde dan alleen wat zichtbaar en bewijsbaar is. Maar dit besef moet wel gevoed en gevuld worden met betrouwbare en juiste kennis. Want anders misleiden we onszelf nog hoeveel belangstelling we ook kunnen hebben voor de onzichtbare wereld. Voor ons als christenen is alleen de Bijbel de enige betrouwbare bron van kennis van deze onzichtbare, maar geschapen wereld en werkelijkheid.

Wie is de satan?

De satan: wij kunnen het lidwoord ook weglaten en spreken van: satan. Dan is het een eigenaam en niet alleen een aanduiding van wie deze sterke figuur is. Satan is een machtig, intelligent geestelijk wezen. Hij is een door God geschapen wezen. Maar hij is van God afgevallen en heeft heel veel engelen in zijn val meegesleurd. Er zijn enkele gegevens in de Bijbel, die ons laten zien dat er een revolutie in de wereld van de engelen heeft plaatsgevonden. Engelen veranderden in demonen. We lezen in Judas:6 dat engelen aan hun heerschappij of oorsprong ontrouw zijn geworden en hun eigen woning hebben verlaten. En nu houdt de hoge God die afgevallen engelen bewaard voor de grote dag van het oordeel. God houdt hen gevangen met eeuwige banden onder don-

kerheid. En in 2 Petrus 2:4 staat dat God engelen, die gezondigd hebben, niet gespaard heeft. Maar God heeft hen in de afgrond geworpen, hen aan krochten van de duisternis overgegeven. Zo worden ze bewaard tot het oordeel. Hoe wij deze teksten ook precies uitleggen, duidelijk is dat er een opstand in de wereld van de engelen is geweest. Wanneer die revolutie heeft plaatsgevonden, is niet met zekerheid te zeggen. Maar de gegeven wijzen wel in de richting dat dit gebeurd is vóór de schepping van de mensen.

Satan is dus een hoge, gevallen engel. Hij had van God een hoge positie ontvangen. Hij was bekleed met een bepaalde heerschappij. Er zijn uitleggers die zeggen dat ook aan de engelen een bepaalde proefperiode is gesteld. Zouden de engelen trouw blijven aan hun Schepper? Een deel van de engelen is niet trouw gebleven. Ze wilden niet in de hun aangewezen woning blijven. Ze waren niet tevreden met de hun gegeven macht. Ze wilden meer. De hoogste engel, satan, wilde ten diepste als God Zelf zijn. Daarom nemen we aan dat hoogmoed de diepste drijfveer van het zondigen van de engelen is geweest. Wel was het zondigen van de engelen van een ander karakter dan het zondigen van Adam en Eva. Onze eerste ouders hebben zich tot zonde laten verleiden. De boze engelen zondigden "uit zichzelf", van binnenuit. Hoeveel engelen gevallen zijn, is niet te zeggen. Het zijn er velen. Legioenen. Duizenden maal duizenden. Het rijk van de duisternis is krachtig en groot en ook goed georganiseerd. Het is een zeer geduchte macht.

Namen en aanduidingen van de duivel

De Bijbel kent verschillende benamingen voor de satan. Elk van die namen zegt veel over de aard van zijn wezen en werken. Ik zet ze even voor u op de rij. Het veelvuldigst komen de namen satan en duivel voor. Verdere namen en typeringen zijn: Beëlzebul, Belial, Slang, Draak, Archoon – dat is de overste, de beheerser - van deze wereld, Hoofd van de demonen, Mensenmoordenaar, Leugenvader, de Boze, de Sterke, de Verzoeker, de Vijand, god van deze eeuw.

Kort iets over de betekenis van deze namen. In het Nieuwe Testament komen de namen satan en duivel ongeveer even vaak voor, zo'n 35 tot 37 keer. De namen worden afwisselend en door elkaar gebruikt. Satan betekent in het Oude Testament "tegenstander". Hij is dus de grootste en sterkste tegenstander van God en mensen en van de goede engelen. De naam duivel komt van een werkwoord dat uiteenwerpen betekent. Hij is er altijd op uit om een wig te drijven tussen God en mens en tussen mensen onderling. Dit werk van de duivel verdiept zich tot lasteraar, ophitser, verdachtmaker en verleider tot allerlei kwaad. De namen satan en duivel zijn dus synoniemen.

Beëlzebul: (Mattheüs 10:25; 12:24, 27; Marcus 3:22; Lucas 11:15, 18, 19). De Farizeeën gebruikten deze naam voor de overste van de boze geesten. De betekenis van de naam staat niet helemaal vast. Betekent het: "heer van de mest" of "heer van het huis"? Beide verklaringen worden gegeven. Dan heeft satan dus een woning, waar zijn demonen verblijven of waarheen hij ze kan sturen, namelijk in mensen. Dan krijgen mensen

inwoning: inwoning van demonen. Jezus zegt in Mattheüs 10:25: "Indien men aan de heer van het huis de naam Beëlzebul heeft gegeven, hoeveel te meer aan zijn huisgenoten".

Belial: dat is de wetteloze, de verdorvene. Deze naam komt voor de satan maar één keer voor in het Nieuwe Testament (in 2 Corinthiërs 6:15).

De namen slang of oude slang en draak tekent de duivel in zijn geslepenheid en raffinement. (Openbaring 12, 13, 16 en 20). Hij berekent listig en sluw zijn kansen en verzint de mogelijkheden om mensen tot allerlei kwaad te doen komen. Deze benaming gaat terug op de gebeurtenis in Genesis 3. De Archoon of de overste, de Beheerser van deze wereld. Satan wordt de overste van de boze geesten genoemd (Mattheüs 12:24). Hij regeert over een eigen koninkrijk, stad of huisgezin. Satan voert het bevel over een leger van demonen. Als Jezus Zijn discipelen uitzendt in Israël, krijgen ze macht om de boze geesten uit te werpen en te strijden tegen de gehele legermacht van de vijand. (Lucas 10:19). Paulus noemt de satan de overste van de macht van de lucht (Efeziërs 2:2). Hij oefent dus volledige heerschappij uit over de kinderen van de ongehoorzaamheid.

De moordenaar van mensen en de vader van de leugen: in Johannes 8:44 geeft Jezus deze heel scherpe omschrijvingen van wie de duivel is en wat hij aan het doen is. Hij is de grote moordenaar van mensen, van het allereerste begin af. Denk aan de moord van Kaïn op zijn broer Abel. De satan is de vader van de haat en de verwoester van de liefde, vrede en gerechtigheid. Hij is een

oorlogshitsers van de ergste soort en hij werkt onophoudelijk in op de volken en hun leiders om waar hij maar kan hen tot oorlog en bloedvergieten aan te zetten. Daarbij schuwt hij geen enkele leugen. In hem is geen waarheid. Hij is de vader van de leugen. Liegen en bedriegen zijn de eigen werken van de duivel, zo staat in onze belijdenis. De vader van de leugen propageert ongelof en bijgeloof, leugen en bedrog, dwaling en pseudoreligie, valse ideologie en bedrieglijke filosofie (B. Wentzel, Dogmatiek 3A, 680). Zo is de satan de god van deze eeuw of van deze wereld (2 Corinthiërs 4:4). Hij slaat de mensen met blindheid zodat ze de heerlijkheid van Christus niet zullen opmerken.

De satan is de Boze. Dat is hij voor de honderd procent. Hij kan zich weleens voordoen als een engel van het licht, maar altijd is en blijft hij de Boze, die het gemunt heeft op de ondergang van mensen. Hij is ook de Verzoeker. Onder de dekmantel van fraaie leuzen en verleidelijke vergezichten en aanbiedingen misleidt en probeert hij de mensheid om het kwade te doen.

Daarbij is hij de Sterke. Niemand kan in eigen kracht tegen de satan op. Dat moeten we goed bedenken. Wij allen zijn de mindere van hem. Hij is Vijand van mensen, de Tegenpartij, die rondgaat als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij kan verslinden (1 Petrus 5:8).

Als wij al deze namen en hun betekenis op ons laten inwerken, dan komen we onder de indruk van de intelligentie – boze, duistere intelligentie – en kracht van deze geestelijke figuur. We zien scherp dat wij zonder hulp

van de Allersterkste volstrekt verloren en machteloze mensen zijn. Wij kunnen onszelf op geen enkele manier verlossen uit de greep van het kwaad. Dat kan daarom niet omdat de satan en zijn demonen onophoudelijk ons aanvallen en aanvechten. Zij verklaren ons zonder ophouden de oorlog. Zo worden wij gedwongen en gedrongen om de goede strijd van het geloof te strijden, elke dag weer. Er is er maar Eén, die in staat was en is om de macht en de werken van de duivel te verbreken en dat is de Zoon van God: onze Here Jezus Christus. Als Hij niet was gekomen in ons vlees en bloed waren wij voor eeuwig de duisternis ingegaan. Dat Christus nodig was om de werken van de satan te verbreken zegt ons dus ook wat voor serieuze tegenstander en macht de duivel is. Dat is niet om weg te lachen of om mee te spotten. De Bijbel tekent ons dit rijk van de sterke als een krachtige organisatie, als een voortdurend aanvallend rijk. Elk uur worden duizenden vurige pijlen uit dit rijk van leugen, moord en haat op de wereld van de mensen afgeschoten. En daarom is het dat deze wereld steeds weer in brand komt te staan. Wie dit bij het licht van het evangelie leert verstaan, kan geen optimistische visie op de mens meer hebben. Een christen hoeft ook niet een pessimistisch mens te zijn. Maar de belijdenis dat Christus de Overwinnaar is krijgt zo wel grote diepgang, kracht en betekenis. Zonder Christus is de mensheid zonder gegronde hoop. Zij is verloren.

Dit alles pleit ons mensen niet vrij.

Wij doen onze daden. Wij laten ons beïnvloeden. Wij zondigen. Dat is daad. Dat is keuze. De satan vindt zijn toegangswegen

tot ons in onze zondige aard, in de begeerten van onze oude mens. De aanvallen en de verzoeken van de duivel doen niets af aan onze verantwoordelijkheid. God spreekt de mens altijd aan op zijn verantwoordelijkheid. Maar wie begint te kiezen voor het kwaad, zal door het kwaad al verder worden meegezongen en tenslotte door het kwaad worden verteerd.

Wordt vervolgd.

